

1. Jericho in rep en roer: Jezus komt eraan!

Jericho was in de tijd van Jezus zo ongeveer het paradijs op aarde. De stad ligt op een vlakte tussen de rivier de Jordaan en de bergen van Juda. Verschillende bronnen laten volop zoet water naar boven komen. Overal zijn palmbomen, en Jericho wordt dan ook de Palmstad genoemd. In de tijd van Jezus staat er een schitterend koninklijk paleis, gebouwd door Herodes, met magnifieke koninklijke tuinen eromheen.

Jericho vandaag de dag, gezien vanuit de bergen van de woestijn van Juda. Duidelijk is in de vlakte de groene vlek te zien: Jericho is nog altijd een stad vol palmbomen.

Jericho is een belangrijk punt voor reizigers. Alle Joden die vanuit het noorden, vanuit Galilea, naar Jeruzalem trokken, deden dat niet rechtstreeks, want dan moest je door het gebied van de Samaritanen, en dat waren de vijanden. De Joden uit Galilea trokken dus de Jordaan over, naar wat nu Jordanië is, en trokken aan de oostkant van de Jordaan naar het zuiden. Dan gingen ze weer terug de Jordaan over, en zo, door Jericho, naar Jeruzalem. Na Jericho was het nog ongeveer zes uur lopen naar Jeruzalem, dwars door de hete woestijn, onherbergzaam gebied, en in die zes uur moest je ook nog eens meer dan een kilometer stijgen, van 400 meter onder de zeespiegel naar 800 meter boven de zeespiegel. U begrijpt wel: dat laatste stuk, vanuit Jericho naar Jeruzalem, daar begon je meestal niet 's middags nog aan. Normaal gesproken bleef je overnachten in Jericho, en dan trok je 's morgens vroeg, als het nog niet zo warm was, de bergen in, naar Jeruzalem.

En nu komt Jezus in Jericho, met Zijn discipelen, en andere volgelingen. Er is ook altijd een groep vrouwen die meetrokt en die voor Jezus en Zijn leerlingen zorgt. Al met al een hele groep. En de hele stad loopt uit, om Jezus te zien. Het is nu al drie jaar dat Jezus rondtrekt, en overal gonst het van de verhalen en de geruchten. Jezus heeft mensen genezen, Hij heeft gezorgd voor brood voor duizenden mensen, Hij heeft zelfs doden opgewekt! En daarnet nog, net voor Hij Jericho binnenging, heeft Hij een blinde man genezen, Bartimeüs. En wat riep die blinde man, die daar zat langs de kant van de weg? 'Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij!'

Die uitdrukking, 'Zoon van David', die heeft een heel diepe gevoelswaarde. De 'Zoon van David', dat is voor Joodse oren in die tijd: de Messias! De Redder, door God Zelf gezonden! En juist die man, die dát roept, wordt door Jezus

genezen! Dat wonder onderstreept wat Bartimeüs heeft geroepen! Jezus is inderdaad de Messias!

Voelt u wat dit allemaal oproept, daar in Jericho? Het is één en al rumoer, mensen roepen anderen erbij: 'Kom kijken, die Profeet uit Nazareth is er. Hij heeft net nog die blinde man genezen, weet je wel, die daar altijd zit te bedelen bij de weg!' Heel Jericho is in rep en roer! En natuurlijk geldt dat ook voor de elite van Jericho. Volgens de Joodse traditie van dat moment woont in Jericho de helft van het aantal priesters dat in Jeruzalem woont. Dus er zijn veel priesters in Jericho. En omdat er ook een koninklijk paleis is, zijn er ook veel andere belangrijke officials. En ál die mensen weten dat Jezus in Jericho zal overnachten, voordat Hij de bergen in trekt, op weg naar Jeruzalem. Natuurlijk gonzen de geruchten in de menigte. 'Waar zal Hij overnachten? Wat denk jij?' Maar het wordt nog niet duidelijk. Lukas vertelt in vers 1: 'Jezus ging Jericho in en trok door de stad.' Het lijkt misschien wel alsof Hij helemaal niet stopt om een plek te zoeken voor de nacht. Wat doet Jezus?!

2. Zacheüs voelt een ontstuitbare drang om Jezus te zien

En dan is daar die kleine man. Klein van stuk, maar groot van vermogen. Zacheüs. Wie kent hem niet, die 'rat'? Heulen met de Romeinen, dat kan hij! Ja, en als je nou érgens als tollenaar veel geld kunt verdienen, dan is het wel hier, in deze doorgangplaats Jericho. Zacheüs: tjonge, wat heeft hij een geld! Hoofdtollenaar is hij, hij heeft carrière gemaakt bij de corrupte belastingdienst van de bezetters. Zo ongeveer de meest gehate man van Jericho. Al die mensen die naar Jeruzalem trekken om daar God te dienen in de tempel, mensen die daar zoveel voor over hebben, mensen die God liefhebben, ze worden hier in Jericho nog even uitgeknepen door dit minne mannetje. En zelfs de meest vrome pelgrims voelen bij Zacheüs hun woede omhoog komen. Zacheüs, dat de vergriekste vorm van zijn naam. Eigenlijk heet hij in het Hebreeus Zakkai. Weet u wat dat betekent? 'De onschuldige'. Ook dat nog, zo'n naam...

Je vraagt je af: wat is het in Zacheüs, die drang, die onstuitbare drang om Jezus te willen zien? Wat is het geweest? Nieuwsgierigheid? Willen zien wat al die mensen zien? Maar ja, dat lukt niet, want Zakkai is klein, en hij kan er niet overheen kijken, over de massa. Of is het méér dan nieuwsgierigheid?

Weet u wat me opvalt? Zacheüs is één van de belangrijkste mensen van Jericho, natuurlijk, gehaat, maar wel héél belangrijk. Toch interesseert het hem niets dat hij voor gek staat. Hij rent vooruit! Zijn hele waardigheid laat hij los. En hij klimt omhoog, in een boom. Wie doet dat nou?! Ja, een stel kwajongens, die klimmen in een boom. Maar als volwassene doe je dat toch niet? En dan: als hoofd van de plaatselijke belastingdienst?! Wat bezielt Zacheüs?

Weet u wat Zacheüs bezielt? Dat is nou de Heilige Geest. Misschien heeft hij het later wel gezegd, in de jaren daarna, als hij zijn verhaal vertelde, in de eerste christelijke gemeente: 'Ik weet niet wat het was, ik weet het echt niet. Maar ik móést Hem zien. Het was een intens verlangen, van binnenuit.' Zacheüs, een rijk mens, maatschappelijk geslaagd, en tegelijk zo arm. Gehaat, geminacht, en dat ook nog eens

door zijn eigen schuld. Een man die zichzelf in het isolement heeft gewerkt, en alleen nog samenwerkt met mensen die net als hij in de slechte hoek zitten. Een man die eelt op zijn ziel heeft gekweekt. Tenminste, zo lijkt het. Maar van binnen, in die ziel van Zacheüs, is er een intense leegte. Een vacuüm, dat niet kan worden gevuld door geld. Een diep verlangen, naar warmte, naar acceptatie, naar echte vrede, naar blijdschap, een verlangen naar een echte ontmoeting, van hart tot hart, een verlangen naar liefde. Welk mens kan er zonder liefde?! Zelfs een geharde hoofdtennaar uit Jericho hunkert naar warmte.

3. In één ogenblik kantelt Zacheüs' leven

En dan, terwijl Zacheüs daar zit, in die boom, komt Jezus eraan. Zacheüs is tevreden: hij heeft een mooie plek uitgekozen. Jezus komt precies onder hem langs! Totdat, opeens, Jezus stilstaat. Zijn ogen gaan omhoog. Bij Zacheüs stukt zijn adem, hij wordt spierwit van schrik. Wat gebeurt er?! Zal Jezus hem nu gaan veroordelen?! Zal Jezus hem voor de ogen van heel Jericho de les gaan lezen? Even, heel even, grijpt de angst Zacheüs naar de keel. Maar dan ziet hij die ogen. De ogen van Jezus. Dit zijn geen priemende ogen. Dit zijn geen veroordelende ogen. Geen haatdragende blik. Alles straalt warmte uit, liefde, genade. Het flitst door Zacheüs heen: 'Dit is het dus, wat Hem zo bijzonder maakt! Dit is wat ze hebben gezegd. Hij is anders dan alle anderen. Ja, inderdaad, zó anders...'

'Zakkai, kom vlug naar beneden, want vandaag moet ik in jouw huis verblijven.'

Zacheüs weet niet wat hij hoort. En terwijl hij zo snel mogelijk naar beneden klimt, buitelen de gedachten in zijn hoofd over elkaar heen. 'Bij mij? Bij mij?? Bij mij!!! Al die mensen hier, ze zouden er wat voor over hebben om Jezus te ontvangen! Al die priesters, al die godsdienstige leiders, zij zouden het eerst in aanmerking komen. En nu komt Jezus bij mij!!!'

In één ogenblik kantelt het leven van dit mensenkind. Een verloren leven, leeg en troosteloos, wordt van het éne op het andere moment een gewonnen leven, hoopvol, een leven met perspectief. Door die éne zin van Jezus wordt Zacheüs uit zijn isolement gehaald. Voor het eerst in zijn leven ontdekt hij wat het is: liefde! Echte liefde. Een mens die zijn hart bereikt. Een mens die zijn ziel raakt. Alles verandert! Alles! Door die ene zin van Jezus gaat Zacheüs anders kijken naar de wereld, en naar de mensen. En terwijl buiten een protestdemonstratie begint, en mensen staan te morren en te mopperen, 'Hij is het huis van een zondig mens binnengegaan om onderdak te vinden voor de nacht', terwijl buiten de haat als een kille wind om het huis heen waait, is er binnen licht en blijdschap, want in Zacheüs' hart heeft de dooi ingezet. Hij gaat staan, en met een plechtige zin legt hij zijn verklaring af: 'Kijk, Heer, de helft van mijn bezittingen geef ik aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst vergoed ik het viervoudig.' Dat is de regel bij diefstal, u kunt hem vinden in Exodus 22: 1.

4. Het gevolg: vreugde, intense vreugde!

'Zacheüs ontving Jezus vol vreugde', schrijft Lukas. Maar hij is niet de enige die blij is. In de hemel wordt er gejubeld en gedankt, God wordt er geloofd en geprezen door miljoenen engelen, want er is een mens gered. En Jezus, die op weg is naar Jeruzalem, zijn laatste reis voordat Hij zal sterven – Jezus, die morgen de stad zal zien waar Hij

zal worden gekruisigd, Hij, de Verlosser, is óók blij! 'Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook hij is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.'

Hier, aan de vooravond van Zijn lijden en sterven, wordt Jezus Zelf bemoedigd. Dit is waarvoor Hij alles doet! Dit is waarvoor Hij naar de aarde kwam! Dit is waarvoor Hij nu naar Jeruzalem reist, om de zonden te dragen ook van van deze man. Dit is waarvoor Hij straks de spijkers zal voelen, die door Zijn handen gejaagd zullen worden. Deze blijdschap van een verloren ziel, die gevonden wordt. De vreugde van een gestorven hart, dat tot leven komt.

Zacheüs en Jezus, ze vieren samen de maaltijd van het nieuwe begin. De maaltijd van de genade. Onder de sterren van Jericho is er blijdschap, een vreugde die alles omgeeft en omstraalt.

En diezelfde Heer, diezelfde Verlosser, zei het vandaag tegen ons: 'Mijn kind, kom, want vandaag moet ik in jouw huis verblijven.' Diezelfde Heiland, Heelmaker, wilde vandaag met ons de maaltijd gebruiken. Wat een onvoorstelbaar wonder! Wat een genade! Wat een blijdschap! Daar word je een ander mens van! U toch ook? Jij toch ook? Zacheüs kijkt voortaan met andere ogen naar zijn medemensen. Voortaan kijkt hij met ogen van genade. Kijkt u ook zo naar anderen? Met ogen van genade?

Jezus raakt je aan, diep in je ziel, op die plek waar niemand anders bij kan. Hij alleen weet wat je nodig hebt, en Hij alleen gééft wat je nodig hebt. Ten diepste. Van daaruit vernieuwt Hij heel je leven. Totaal. Je wordt een ander mens.

Een belangrijke brahmaan in West-India kwam tot geloof. Een brahmaan is een soort priester, lid van de hoogste kaste in het hindoeïstische kastensysteem. Hij werd gegrepen door het Evangelie van Jezus Christus en liet zich dopen. Door die doop verloor hij zijn huizen, zijn velden, zijn waterbronnen, zijn vrouw en zijn kinderen. De wet van de kastensysteem was onverbiddelijk. Dikwijls vroegen mensen hem: 'Hoe kun je dat dragen, dat je zoveel hebt verloren?' Als mensen dat vroegen, weet u wat hij dan als antwoord gaf? 'Tja, dat is altijd de vraag die mensen stellen. Maar niemand vraagt mij hoe ik mijn blijdschap kan dragen, want ik heb vreugde in mijn hart die voor een buitenstaander absoluut niet te begrijpen is. De Here Jezus zocht mij op en vond mij, een arm schaap, verdwaald in de wildernis, Hij bracht mij bij Zijn kudde en Hij zal mij nooit meer verlaten!'

De vraag was niet, voor deze voormalige brahmaan: 'Hoe draag ik mijn verlies?' De vraag was: 'Hoe draag ik mijn blijdschap? Hoe kan ooit ten volle die vreugde uitdragen? Hoe kan ik ooit ten volle daaruit leven? Hoe kan ik ooit mijn Redder genoeg lof en dank toebrengen?'

Zacheüs ontving Jezus 'vol vreugde'. U en ik, jij en ik, ook wij mochten Jezus ontvangen, 'vol vreugde! En morgen, als het licht wordt, dan zal Hij niet vertrekken, de bergen in, op weg naar Jeruzalem, want Hij hééft het al gedaan! Het is volbracht! Hij is gestorven én opgestaan. Hij leeft! Altijd blijft Hij bij ons. Elke dag, ieder uur, elk ogenblik. Wij mogen leven uit Zijn genade. We mogen jubelen van vreugde! We mogen Hem eren, ons leven lang, vol blijdschap! Amen.